

Innoveren in bemesten

De standaarden voor bemesten zijn al jaren hetzelfde. Maar met trends als beter benutbaar eiwit in ruwvoer en nieuwe beweidingssystemen komt ook bemesting in een ander perspectief te staan. De CBGV belegde er een themamiddag over in Nijkerk.

TEKST FLORUS PELLIKAAN

Maaïen met Koningsdag of met Koninginnedag. Grofweg schelen die drie dagen in grasopbrengst gemiddeld 10 gram ruw eiwit per kilo droge stof. Dat blijkt uit een modelstudie waarvan Jantine van Middelkoop van Wageningen UR de resultaten presenteerde tijdens de themamiddag van de Commissie Bemesting Grasland en Voedergewassen (CBGV). 'Op welke grondsoort je ook boert, gemiddeld daalt het ruw eiwit in de eerste twee snedes dagelijks met 3,5 tot 4,5 gram per kilo droge stof. Hoe hoger het bemestingsniveau en hoe zwaarder de snede, hoe sneller het eiwit daalt.' De onderzoekster deed tijdens de themamiddag geen uitspraak over welk eiwitniveau gewenst was, maar wilde de aanwezigen wel inzicht geven in het verloop van ruw eiwit in de grasplant. 'Ga je van een snede van 3 naar 4 ton droge stof, dan ligt het ruw eiwit gemiddeld ongeveer 25 gram per kilo droge stof lager', zo stelde Van Middelkoop.

Naar 65 procent drijfmest

De WUR-onderzoekster liet ook zien dat het stikstofgehalte in het gras de laatste vijftien jaar door strengere bemestingsnormen met een kwart is gedaald. Het bleek een mooie opstap naar de lezing van Jaap Gielen van Countus die de resultaten van de BES-pilot presenteerde. Binnen dit project mogen deelnemers meer (bewerkte) dierlijke mest aanwenden ten koste van kunstmest. Gielen haalde de resultaten van deelnemer Johan Dekker aan, die van een forfaitaire verhouding van 50 procent stikstof uit drijfmest en 50 procent stikstof uit kunstmest verschoof naar 65 versus 35 procent. Doordat ook de totale stikstofgift steeg, ontwikkelde het eiwitgehalte in het gras zich tussen 2015 en 2018 van 144 naar 196 gram. Vanuit de zaal kwam de vraag in

welke vorm dit eiwit beschikbaar was: in dve of oeb. Deze resultaten waren binnen het BES-project nog niet in kaart gebracht. Gielen gaf aan dat analyses van bijvoorbeeld Vruchtbare Kringloop Achterhoek en Vruchtbare Kringloop Overijssel laten zien dat de verhouding stikstof-fosfaat in dierlijke mest in vijf jaar tijd ongeveer 0,3 is gestegen. Hierdoor wordt er meer fosfaat van grasland afgevoerd dan aangevoerd. 'Door meer dierlijke mest aan te wenden komt ook evenwichtsbemesting voor fosfaat weer in beeld. Dat is een groot voordeel. Een risico van meer dierlijke mest is wel hogere kaligehalten in het gras, gevaarlijk voor droge koeien.'

Elke drie weken kunstmest

Uit de studie van Van Middelkoop kwam ook naar voren dat het ruw eiwit in gras logischerwijs bij weiden hoger is dan bij maaïen. Bij weiden zorgt 10 kilo stikstof voor 6,6 gram ruw eiwit, bij maaïen is dat 5,5 gram. Daar sloot de inleiding van Albert-Jan Bos van DLV Advies op aan met de nieuwe bemestingsnormen voor Nieuw Nederlands Weiden. 'Bij deze vorm van roterend standweiden moet je wat doen om het gras smakelijk, het eiwit op een constant niveau en de groei in het gras te houden.' 'Bij Nieuw Nederlands Weiden adviseren we om het beweidingplatform bij aanvang en vervolgens om de drie weken van een kleine kunstmestgift te voorzien', meldde Bos. Een drijfmestgift adviseert hij voor de beweibare huiskavel alleen te geven in het vroege voorjaar en eventueel voor de eerste maaisnede. 'Drijfmest is veel beter op andere plaatsen in het bedrijf te benutten dan op weidepercelen. Bijvoorbeeld op de veldkavel bestemd voor maaïen en op de maispercelen.'

Jaap Gielen:
'Door meer mest komt evenwichtsbemesting voor fosfaat weer in beeld'

Albert-Jan Bos:
'Drijfmest is op andere plaatsen beter te benutten dan op weidepercelen'